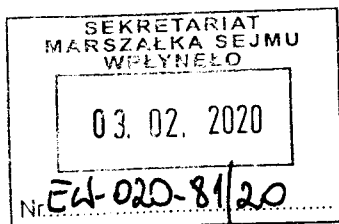

KLUB PARLAMENTARNY
KOALICJA POLSKA – POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE – KUKIZ15

Warszawa, dnia 3 lutego 2020 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec
byłych posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
skazanych w procesie brzeskim za działalność
na rzecz demokratycznego Państwa Polskiego**

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy pana posła **Krzysztofa Paszyka**.

USTAWA

z dnia ..... 2020 r.

**o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec byłych posłów na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej skazanych w procesie brzeskim za działalność
na rzecz demokratycznego Państwa Polskiego**

Art. 1.

Uznaje się za nieważne orzeczenia wydane przez polskie organy wymiaru sprawiedliwości wobec byłych posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w procesie brzeskim w okresie od 26 października 1931 do 20 lipca 1933 r., jeżeli czyn zarzucony lub przypisany był związany z działalnością na rzecz demokratycznego Państwa Polskiego, w szczególności z wykonywaniem demokratycznie uzyskanego mandatu poselskiego.

Art. 2.

1. Nieważność orzeczenia stwierdza Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie.
2. Stwierdzenie nieważności orzeczenia uznaje się za równoznaczne z uniewinnieniem.

Art. 3.

1. Stwierdzenie nieważności następuje na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministra Sprawiedliwości, prokuratora, krewnego represjonowanego posła w linii prostej, a także minimum 15 posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej sprawujących mandat w dacie składania wniosku.
2. Sąd orzeka na posiedzeniu na podstawie akt postępowania organu wymiaru sprawiedliwości, który wydał orzeczenie, a w miarę potrzeby przeprowadza dalsze postępowanie dowodowe.
3. Na postanowienie w przedmiocie nieważności orzeczenia przysługuje zażalenie podmiotom, o których mowa w ust. 1.
4. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, w postępowaniu o stwierdzenie nieważności orzeczenia mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania karnego z tym, że udział prokuratora w posiedzeniu o stwierdzenie nieważności jest obowiązkowy.

W posiedzeniu ma prawo wziąć udział osoba uprawniona do składania na jej korzyść środków odwoławczych, a także reprezentant posłów, o których mowa w ust. 1, a ponadto za zgodą sądu inne osoby. Z przebiegu posiedzenia sporządza się protokół.

Art. 4

Stwierdzeniu nieważności nie stoi na przeszkodzie wykonanie kary, zastosowanie amnestii lub abolicji, zatarcie skazania, akt łaski, przedawnienie, zadośćuczynienie, śmierć osoby represjonowanej, której orzeczenie dotyczy.

Art. 5

1. Stwierdzając nieważność orzeczenia, sąd może orzec na wniosek podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1, o podaniu treści postanowienia do publicznej wiadomości w szczególny sposób.
2. Na postanowienie przysługuje zażalenie podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 1.

Art. 6

Sąd może zasądzić od Skarbu Państwa pokrycie w całości lub w części kosztów symbolicznego upamiętnienia posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej niesłusznie represjonowanych, jeżeli represje te były skutkiem wykonania orzeczenia uznanego za nieważne. Art. 3 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 7

Koszty postępowania w sprawach objętych ustawą ponosi Skarb Państwa.

Art. 8

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem ustawy jest pełne przywrócenie czci i godności ludzkiej i obywatelskiej posłom na Sejm II Rzeczypospolitej, represjonowanym za działalność na rzecz obrony demokracji w Polsce przez obóz sanacyjny.

Wyrazem tych represji był tzw. proces brzeski przywódców Centrolewu, przeprowadzony w dniach 26 października 1931 r. do 13 stycznia 1932 r., wraz z rozprawami apelacyjnymi, które odbyły się w dniach 7-11 lutego 1933 r. przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, zakończona zatwierdzeniem wyroku pierwszej instancji. Należy zauważyć, że 9 maja 1933 r. Sąd Najwyższy skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia, w dniach 11-20 lipca 1933 r. odbyła się druga rozprawa przed Sądem Apelacyjnym, który uznał pierwszy wyrok za uzasadniony.

W procesie brzeskim skazano 10 posłów na Sejm RP na kary od 1,5 do 3 lat więzienia, po ich uprzednim aresztowaniu w nocy z 9/10 września 1930 r. Chodzi o następujących posłów: Wincentego Witosa, Kazimierza Bagińskiego, Norberta Barlickiego, Adama Ciołkosza, Stanisława Dubois'a, Władysława Kiernika, Hermana Liebermana, Mieczysława Mastka, Adama Pragiera oraz Józefa Putka.

Projekt ustawy jest wykonaniem historycznego, moralnego i prawnego obowiązku demokratycznej III Rzeczypospolitej wobec tych posłów.

O bezpodstawności zarzutów stawianych przez obóz sanacyjny grupie wymienionych posłów świadczy już sam fakt, że po klęsce wrześniowej, będącej przede wszystkim klęską rządzącego obozu sanacyjnego, wywodzący się z tego obozu Prezydent Rzeczypospolitej (na uchodźstwie) Władysław Raczkiewicz wydał w dniu 31 października 1939r. dekret o amnestii dla byłych więźniów brzeskich (Dz. U. Nr 100, poz. 1000).

Dekretem tym Prezydent udzielił tym posłom „całkowitej amnestii oraz przywrócił im wszystkie prawa obywatelskie, honorowe, godności, odznaczenia i ordery”, a uczynił to – jak głosi dekret - „celem zatarcia rozterek przeszłości oraz dokonania pełnego zjednoczenia narodowego”. Wkrótce po tym niektórzy z nich włączyli się do walki z hitlerowską III Rzeszą Niemiecką, w tym u boku gen. Władysława Sikorskiego.

Fakt wydania tego dekretu, jako element zabiegów Prezydenta o „pełne zjednoczenie narodowe” jednoznacznie poświadczą o bezpodstawności zarzutów postawionych byłym posłom i o bezprawności wydanych wyroków. Jednak sanacyjny Prezydent nie zdecydował się powiedzieć tego wprost, używając w zamian eufemizmu o „zatarciu rozterek przeszłości”.

Projektowana ustawa nie jest precedensem w najnowszej historii Rzeczypospolitej Polskiej. Poprzedziła ją ustawa z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.). Ustawa ta jest niejako pierwowzorem dla projektowanej ustawy, gdyż reguluje podobną materię.

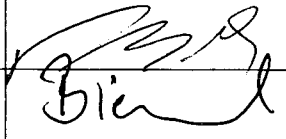
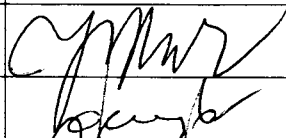
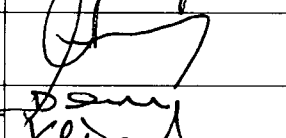
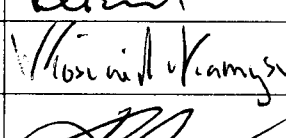
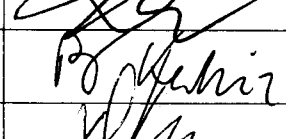
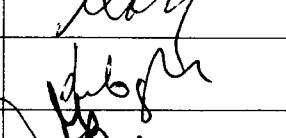
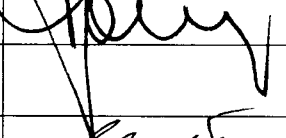
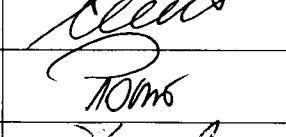
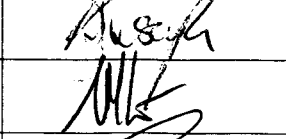
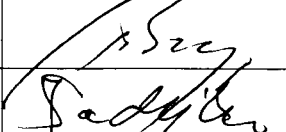
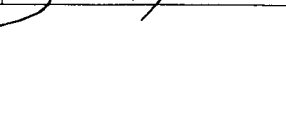
Ustawa może (ale nie musi) generować wydatków ze strony budżetu państwa w przypadku ewentualnego zasądzenia od Skarbu Państwa kosztów pokrycia w całości lub części symbolicznego upamiętnienia posłów (art. 6 projektu ustawy). Byłyby to wydatki rzędu kilku tysięcy zł.

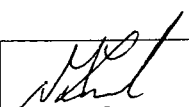
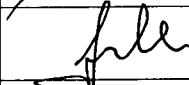

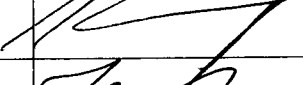

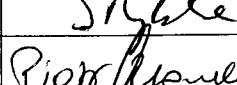
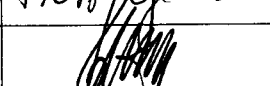
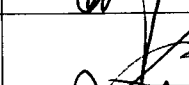
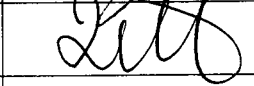

Ustawa nie spowoduje innych wydatków z budżetu państwa poza wyżej wymienionym.

Ustawa nie spowoduje wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Wykaz postów popierających projekt... uznania... za nieważne...
 osecrzeni wydanych wobec branych postów na Sejm Rzeczypospolitej
 Podskiej, skazanych w procesie bieskim za działalność na
 necz demokratycznego Państwa Polskiego

L.p.	Nazwisko	Imię	Klub	Podpis
1.	Bartoszewski	Władysław Teofil	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
2.	Bejda	Paweł	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
3.	Biernacki	Marek	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
4.	Fedak	Jolanta	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
5.	Grzyb	Andrzej	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
6.	Kasprzak	Mieczysław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
7.	Klimczak	Dariusz	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
8.	Kosiniak-Kamysz	Władysław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
9.	Krajewski	Stefan	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
10.	Kukiz	Paweł	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
11.	Kurzawa	Dariusz	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
12.	Lubczyk	Radosław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
13.	Łopata	Jan	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
14.	Maliszewski	Mirosław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
15.	Nowogórska	Urszula	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
16.	Pastawska	Urszula	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
17.	Paszyk	Krzysztof	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
18.	Protasiewicz	Jacek	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
19.	Rzepa	Jarosław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
20.	Sachajko	Jarosław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	

21.	Sawicki	Marek	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
22.	Siekierski	Czesław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
23.	Szramka	Paweł	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
24.	Ścigaj	Agnieszka	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
25.	Tomczak	Jacek	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
26.	Tyszka	Stanisław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
27.	Zgorzelski	Piotr	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
28.	Ziejewski	Zbyszek	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
29.	Żelazowska	Bożena	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
30.	Żuk	Stanisław	Koalicja Polska PSL-Kukiz15	
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				
41.				
42.				
43.				
44.				
45.				